

Biografia naukowa prof. Henryka Skarżyńskiego

Prof. dr hab. n. med. Henryk Skarżyński – absolwent Akademii Medycznej w Warszawie (w 1979 r.). W roku 1983 uzyskał tytuł dr n. med., w roku 1989 tytuł dr hab. med., a w roku 1995 tytuł profesora medycyny. Jest światowej sławy otorynolaryngologiem, otochirurgiem i specjalistą z zakresu implantów słuchowych. Jako pierwszy w Polsce wykonał zabiegi wszczepienia implantów ślimakowych (1992), pniowych (1998) i ucha środkowego (2003). Był inicjatorem utworzenia pierwszego w Polsce multidyscyplinarnego ośrodka diagnostyki, leczenia i rehabilitacji uszkodzeń słuchu – „Cochlear Center”, który prowadził działalność badawczą i leczniczą w latach 1993-1996. W uznaniu osiągnięć tej placówki, w roku 1996 nadano jej status jednostki badawczo-rozwojowej w resorcie ministerstwa zdrowia, przekształcając ją w Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu. Prof. Henryk Skarżyński jest dyrektorem Instytutu od chwili jego powstania, zaś kierowana przez niego placówka jest w powszechnej opinii jednym z najlepszych i najbardziej dynamicznych instytutów badawczych w Polsce. Prof. Henryk Skarżyński pełni ponadto funkcję Krajowego Konsultanta w dziedzinie Audiologii i Foniatrii, jest przewodniczącym Komitetu Patofizjologii PAN, przewodniczącym Sekcji Audiologicznej Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów Chirurgów Głowy i Szyi i członkiem zarządów wielu innych krajowych i zagranicznych towarzystw naukowych.

Inicjatywy prof. Henryka Skarżyńskiego, zmierzające do rozwoju instytutu i nadania mu rangi światowej, doprowadziły do powstania Międzynarodowego Centrum Słuchu i Mowy, przekazanego do użytku w roku 2003. W ciągu dwu lat swojej działalności ośrodek ten zyskał pozycję jednego z najlepszych europejskich centrów w dziedzinie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji uszkodzeń słuchu i zaburzeń procesów komunikacyjnych. Jednym z wyrazów uznania dla obecnej pozycji Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu było powołanie w roku 2004 Centrum Doskonałości PROKSIM – „Proces Komunikacyjny, Słuch i Mowa”, umocowanego w strukturze Międzynarodowego Centrum Słuchu i Mowy. Od roku 2009 w Międzynarodowym Centrum Słuchu i Mowy działa unikalny na skalę światową ośrodek badawczy, Centrum Obrazowania Biomedycznego, powstały z inicjatywy zespołów kierowanych przez prof. H. Skarżyńskiego oraz Wydziału Elektroniki i Technik Informatycznych PW. Centrum prowadzi badania nad funkcjonowaniem centralnego układu nerwowego wykorzystując zaawansowane techniki obrazowania funkcjonalnego w rezonansie magnetycznym oraz najnowsze metody diagnostyki elektrofizjologicznej.

Prof. Henryk Skarżyński łączy działalność medyczną i organizacyjną z intensywną pracą naukową. Jest autorem i współautorem ponad paruset publikacji oryginalnych, wielu monografii i rozdziałów w monografiach i podręcznikach oraz kilkudziesięciu prac poglądowych. Prof. Henryk Skarżyński był w latach 1985-2008 kierownikiem 27 programów badawczych realizowanych ze środków resortowych, KBN, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Prof. Henryk Skarżyński uczestniczy czynnie w realizacji dwu programów Unii Europejskiej, m.in. jako koordynator zadania (Work Package) w programie AHEAD III.

Niemniej ważną dziedziną działalności prof. Henryka Skarżyńskiego jest dydaktyka i promowanie rozwoju kadr naukowych. Obok funkcji dyrektora Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu pełni on także funkcję kierownika Katedry Audiologii i Foniatrii w Akademii Muzycznej w Warszawie. W latach 1996-2008 wypromował 14 doktorów nauk medycznych, obecnie prowadzi dwa kolejne przewody. Był opiekunem jednego zakończonego przewodu habilitacyjnego. Aktualnie jest opiekunem dwóch kolejnych przewodów habilitacyjnych. Z

jego inicjatywy powstał unikatowy kierunek studiów Logopedia z Audiofonologią, który jest prowadzony wspólnie przez Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu i Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie. Inną cenną inicjatywą prof. Henryka Skarżyńskiego było utworzenie policealnej Szkoły Audiologii dla protetyków słuchu, prowadzonej w Instytucie Fizjologii i Patologii Słuchu, która uzyskała uprawnienia państwowej szkoły zawodowej.

Zainteresowania naukowe prof. H. Skarżyńskiego koncentrują się na poszukiwaniu i opracowywaniu nowych technik otochirurgicznych, bardziej efektywnych metod i materiałów stosowanych w rekonstrukcji aparatu przewodzącego ucha środkowego oraz na doskonaleniu technik operacyjnych stosowanych przy wszczepieniu implantów słuchowych ucha środkowego oraz implantów ślimakowych i pniowych. W dziedzinie otochirurgii prof. Henryk Skarżyński jest m.in. autorem opracowań unikalnych metod i procedur w operacjach rekonstrukcyjnych ucha środkowego i zewnętrznego, wdrażanych na wielką skalę do praktyki klinicznej.

Prof. Henryk Skarżyński jest uznanym, światowym autorytetem w dziedzinie implantów słuchowych, o ogromnym doświadczeniu w chirurgii implantów. Wyrazem pozycji, jaką w tej dziedzinie zdobył kierowany przez prof. Skarżyńskiego Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, było przyznanie tej placówce Godła Promocyjnego „Teraz Polska” w roku 2004. W chwili obecnej Instytut jest jednym z największych na świecie ośrodków implantów słuchowych, uznawanym powszechnie za jeden z trzech ośrodków referencyjnych w Unii Europejskiej.

Do spektakularnych osiągnięć należą techniki operacyjne, opracowane przez prof. Skarżyńskiego, które pozwalają w maksymalnym stopniu zachować nienaruszone struktury ucha wewnętrznego podczas zabiegu umieszczania elektrody implantu w uchu wewnętrznym. Dało to podstawę do rozwoju nowej dziedziny zastosowania wszczepów ślimakowych w leczeniu pacjentów z częściową głuchotą. Dzięki zachowaniu słyszenia naturalnego w stanie przedoperacyjnym w zakresie małych częstotliwości i połączeniu efektów stymulacji elektrycznej i akustycznej pacjenci ci uzyskują znakomite wyniki w percepcji słuchowej, – mimo że zastosowanie konwencjonalnych aparatów słuchowych nie przynosi u nich zwykle pożądanego efektu. Wspomniany program ma więc nie tylko znaczenie poznawcze, ale i ważny aspekt społeczny.

Prof. H. Skarżyński jest członkiem wielu towarzystw naukowych polskich i zagranicznych, m.in.: Collegium Oto-Rhino-Laryngologicum Amicitiae Sacrum, Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów Chirurgów Głowy i Szyi, Polskiego Towarzystwa Naukowego Zaburzeń Słuchu, Głosu i Komunikacji Językowej, Komitetu Akustyki Polskiej Akademii Nauk, American Academy of Audiology, American Tinnitus Association, New York Academy of Sciences, Association for Research in Otolaryngology, European Academy of Otology and Neuro-Otology, International Evoked Response Audiometry Study Group, European Society of Artificial Organs oraz członkiem komitetów naukowych i redakcyjnych czasopism, m.in. czasopism: NEUROLOGY & OTOTOLOGY (American Journal of Otology), The American Journal of Otology, International Forum for Otology Neurootology and Skull Base Surgery, Medical Science Monitor, Archives of Clinical and Topographical Anatomy.

Prof. Henryk Skarżyński był inicjatorem, organizatorem i wykonawcą wielu programów medycznych i naukowych oraz programów polityki zdrowotnej. Można wśród nich wymienić m.in. „Program Opieki nad Osobami z Uszkodzeniem Słuchu w Polsce”, Program powszechnych badań przesiewowych noworodków i niemowląt z grupy ryzyka, Program „Słyszę” powszechnych badań przesiewowych uszkodzeń słuchu u dzieci i młodzieży szkolnej, czy wdrażany w ostatnim czasie program Domowej Kliniki Rehabilitacji dla dzieci z uszkodzeniami słuchu i mowy. Z inicjatywy prof. Henryka Skarżyńskiego prowadzono w latach 1996-2004 badania nad występowaniem uszkodzeń słuchu w wybranych regionach

polski, nad epidemiologią szumów usznych, a także (we współpracy z Brigham Young University, Provo, USA) nad epidemiologią uszkodzeń słuchu i mowy u młodzieży szkolnej. Prof. Henryk Skarżyński był Konsultantem Krajowym ds. Audiologii (1993–1998) oraz Audiologii i Foniatrii (1998 - 2001). W latach 2007-2008 prof. Henryk Skarżyński zainicjował bezprecedensowy, zakrojony na wielką skalę, program badań przesiewowych słuchu i mowy u dzieci szkolnych, który obejmuje swoim zasięgiem ponad 120 tys. dzieci z terenów wiejskich Polski wschodniej i centralnej.

Za działalność naukową i medyczną prof. Henryk Skarżyński został uhonorowany licznymi nagrodami indywidualnymi i zbiorowymi, polskimi i zagranicznymi. M.in., był 4-krotnym laureatem Nagrody Zespołowej Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w latach 1997, 1998, 2000 i 2001, 2-krotnym laureatem Nagrody Przewodniczącego KBN oraz laureatem I Nagrody Przewodniczącego Rady Ministrów za osiągnięcia naukowe w roku 2000. W tym samym roku otrzymał we Frankfurcie wyróżnienie autorskie za nominację do nagrody EuroPrix 2000 dla programu „Słyszę...”, uznanego za jeden z 25 najlepszych produktów Europy w multimediami w roku 2000 oraz wyróżnienie autorskie dla programu „Słyszę...” – finalisty światowego konkursu „Stockholm Challenge Award’2000”.

Prof. Henryk Skarżyński jest autorem i współautorem 7 patentów na urządzenia i metody związane z techniką medyczną. Kilka spośród tych wynalazków uzyskało wysokie nagrody międzynarodowe. System „Słyszę” do badań przesiewowych słuchu uzyskał czterokrotnie złote medale i wyróżnienia na światowych salonach wynalazczości w Brukseli i Paryżu i Genewie w latach 2002-2008, urządzenie do wspomaganie terapii wad wymowy i materiały jonomerowe do chirurgii rekonstrukcyjnej ucha zostały nagrodzone złotym medalem na Salonie „Concours Lépine” w Paryżu w latach 2004-2007, zaś urządzenie do audiometrii obiektywnej zostało w nagrodzone złotymi medalami w Paryżu, Brukseli, Genewie i Norymberdze. Unikalny w skali światowej system „Telefitting”, wykorzystujący sieć Internetu do zdalnego programowania procesorów implantów słuchowych, zdobył złote medale w Brukseli i Paryżu w latach 2008-2009. W uznaniu dokonań zespołów kierowanych przez prof. H. Skarżyńskiego w dziedzinie wynalazczości i postępu technicznego, Najwyższa Rada Odznaczeń Królestwa Belgii przyznała Instytutowi Fizjologii i Patologii Słuchu Krzyż Kawalerski „Merit d’Invention” w roku 2004, a cztery lata później Krzyż Oficerski „Labor Improdus Omnia Vincit”.

Za działalność naukową, organizacyjną, oraz działalność na rzecz społeczeństwa, prof. Henryk Skarżyński był odznaczony Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Otrzymywał także liczne nagrody od organizacji pozarządowych i społecznych. Wśród najważniejszych w ostatnich latach można wymienić nagrodę specjalną "Człowiek Roku w ochronie zdrowia", nagrodę „Perły Medycyny 2007”, dwukrotnie Honorowa Nagroda Zaufania "Złoty OTIS" przyznawana w plebiscycie pacjentów, Dyplom Ruchu "Piękniejsza Polska" i wiele innych. Profesor Skarżyński znajduje się od wielu lat w pierwszej dziesiątce na liście najbardziej wpływowych osobistości w służbie zdrowia w Polsce.